

Aart Evers, senior-expert PUM Chinese melkveehouderij loopt zestig jaar achter

Elementaire kennis en praktijkervaring. Dat is waar het aan ontbreekt op de plaatsen waar Aart Evers veehouders bezoekt. Hij is een van de specialisten van PUM, een ontwikkelingsorganisatie die gepensioneerde specialisten op vrijwillige basis uitzendt om overal ter wereld het lokale bedrijfsleven te helpen.

ir. Egbert Jonkheer

Afgelopen jaar pakte Aart Evers voor de vijftiende keer zijn koffer om als specialist te worden uitgezonden door 'PUM Nederlandse senior-experts', een organisatie die ontwikkelingshulp biedt in de vorm van deskundige begeleiding aan het Midden- en Kleinbedrijf. Evers is zijn hele leven werkzaam geweest in de veehouderij, onder meer als docent aan de HAS in Deventer en als adjunct-directeur van de praktijkschool in Horst. Ook na zijn pensionering wilde hij graag iets met zijn vakkennis doen. Voordat hij met PUM in aanraking kwam, ging hij al voor consultancybureaus op pad voor projecten in Oost-Europa. Daar werden de grote staatsbedrijven opgedeeld naar kleine eenheden die van management nog weinig kaas hadden gegeten. Nu adviseert hij dergelijke bedrijven als vrijwilliger van PUM, waarvoor hij één of twee keer per jaar enkele weken op reis gaat.

SENIOR IN CHINA

Vlnr.: PUM'er Aart Evers bezoekt een lokale tentoonstelling, een tolk vertaalt bij een bezoek aan een veehouder en zijn zoon, koeien zijn aan een boom vastgebonden en tot slot een uitloop met het lokale Yellow-vee.

Koeien voeren als varkens

Zijn laatste missies waren naar China. Evers: "De Chinese overheden proberen de regionale economie te stimuleren. Zij zetten bijvoorbeeld adviesdiensten op en verstrekken leningen voor de aankoop van vee. Ook zijn er zuivelfabrieken

die geld willen stoppen in het opzetten van coöperatieve melkveehouderijen. De prestaties van de melkveeouders vallen naar onze maatstaven echter tegen omdat de kennis over het houden van vee minimaal is, ook bij dierenartsen en adviesdiensten. Genetisch gezien kunnen de koeien wel wat; de Chinezen hebben daarvoor fokmateriaal gehaald uit Australië en Nieuw-Zeeland. Het probleem zit hem vooral in de voeding. Ze voeren de koeien als varkens. De 4.000 tot 4.500 liter die ze geven, halen ze bijna volledig uit krachtvoer. Goed ruwvoer is er nauwelijks omdat de grond voornamelijk voor voedselproductie wordt gebruikt. Naast wat snijmaïs en hooi bestaat het overgrote deel van het rantsoen uit stro en gehakselde maïsstengels. Het gevolg is dat de koeien in de eerste helft van de lactatie vreselijk ondervoed zijn en nooit de top van hun productie halen. Aan het eind van de lactatie voeren ze de dieren juist te hard. De koeien blijven daardoor lang in lactatie en vervetten aan het eind van de rit, wat weer problemen geeft bij het afkalven. Het gevolg is allerlei vruchtbaarheids- en geboorteproblemen maar ook leververvetting en slepende melkziekte."

Probleemkoeien op een rij

In april van dit jaar gaat Evers weer naar China

om 15 kleine boeren te begeleiden die samen een stal willen bouwen. Behalve huisvesting willen zij ook advies over voeding. De precieze opdracht blijft volgens Evers tot op het laatst een verrassing. "Je moet kunnen improviseren. Soms blijkt bij aankomst dat er heel andere dingen van je gevraagd worden dan vooraf is aangegeven. Ook ontbreekt het vaak aan documentatie. Voeranalyses zijn bijvoorbeeld zeldzaam." Bij aankomst is het de gewoonte om samen met een tolk eerst een aantal bedrijven te bezoeken, om de situatie in kaart te brengen. Daarna wissen bedrijfsbezoeken en het houden van presentaties zich af. "Soms hebben de families de probleemkoeien bij elkaar gezet en mag ik stuk voor stuk vertellen wat eraan mankeert. Dan loopt het hele dorp uit. Na afloop komen we vaak in een klaslokaal bij elkaar om door te nemen wat er in zijn algemeenheid aan schort. In hoofdzaak kom je dan telkens weer uit bij problemen met voeding." Tot de standaarduitrusting van Evers behoort daarom inmiddels een boekje over rundveevoeding, waarin hij de ervaringen en adviezen van zijn eerdere bezoeken aan China heeft samengevat. Hij heeft een Chinese versie om uit te delen.

Terug in de tijd

Pakken de Chinezen zijn adviezen ook op? Evers: "Je merkt dat mensen begrijpen dat dingen anders moeten. Maar de missies zijn aan de korte kant, dus ik kan ze niet echt begeleiden. Veel hangt af van de voedselsituatie. Kunnen ze grond vrijmaken om bijvoorbeeld snijmaïs op te verbouwen? Eén keer ben ik naar dezelfde plek

PUM: Uitzendbureau voor senior-experts

PUM (dat vroeger stond voor Programma Uitzending Managers) zendt gepensioneerde managers en experts naar bedrijven en instellingen in Afrika, Azië en het Midden-Oosten, Latijns-Amerika en Oost-Europa. Ter plaatse helpen zij met hun specialistische kennis en ervaring bij het oplossen van praktische vraagstukken. De experts zijn onafhankelijk en doen hun werk vrijwillig. In totaal heeft PUM een bestand van 4.000 vrijwilligers, die samen jaarlijks 2.200 projecten uitvoeren in uiteenlopende sectoren zoals de bouw, textiel- en kledingindustrie, metaal- en houtbewerking, de chemische sector, landbouw, milieu en toerisme. Ruwweg een kwart van de landbouwprojecten concentreert zich op de veehouderij, wat neerkomt op 80 tot 100 projecten per jaar. Hiervoor kan PUM een beroep doen op specialisten in veterinaire gezondheidszorg, pluimveehouderij, rund- en melkveehouderij, fokkerij, varkenshouderij en kleinschalige zuivelbereiding. De projecten zijn kort (enkele weken), intensief en praktisch van aard. PUM wordt gefinancierd door de ministeries van Ontwikkelingssamenwerking en Economische Zaken.

Gezocht: Zuivelexperts

PUM heeft dringend behoefte aan zuivelexperts en roept mensen met een zuivelachtergrond dan ook speciaal op om te reageren. Concrete aanvragen zijn er vanuit Rusland en de Oekraïne voor assistentie bij de bereiding van respectievelijk kaas en vruchtenyoghurt. Maar ook vrijwilligers met expertise op een ander vlak blijven welkom. PUM vraagt van zijn experts: fysieke en mentale flexibiliteit, doorzettingsvermogen, affiniteit met ontwikkelingslanden en plezier in kennisoverdracht. Verder is actieve kennis van Engels belangrijk en strekt een professioneel netwerk in Nederland tot aanbeveling. De PUMmer is tussen 50 en 70 jaar oud, gedurende een periode van één tot enkele weken beschikbaar en woonachtig in Nederland. Aanmelden kan via een formulier op de website van PUM (www.pum.nl) of door te bellen met de sectorcoördinator veehouderij Wim Schermerhorn, telefoon (070) 349 05 55.

teruggeweest en dan zie je in ieder geval dat ze de basale dingen oppikken. Dat je koeien niet moet vastbinden aan een boom en haar vervolgens de hele dag geen eten en drinken geven. Dat je twaalf kilo krachtvoer niet in drie porties van 4 kilo geeft maar maximaal 2,5 kilo per keer. Dat een rantsoen voor koeien minimaal voor eenderde uit ruwvoer moet bestaan. Er zijn gewoon heel veel jonge bedrijven zonder ervaring maar je merkt dat de mensen vooruit willen. Dat geeft voldoening. Ik trek vaak de vergelijking met het bedrijf van mijn vader. Toen ik een klein jongetje was wilden we ook vooruit maar wisten we nog niet wat we tegenwoordig allemaal weten. Wat dat betreft loopt China gewoon zestig jaar achter..."